REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iulin Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care ¢i.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 244. | Brașov, Joi 4 (17) Noemvrie. | 1904.

Malum omen...

Contele Tisza a revenit érăși frumușel la punctul de unde a plecat în Martie anul curent, când s'a petrecut în cameră cunoscuta scenă duiósă, al căreia erou a fost koșutistul Thaly și care s'a terminat prin faptul, că ministru-președinte Tisza și-a retras moțiunea privitóre la revisuirea regulamentului camerei, în schimbul asigurării koșutiștilor, că vor conteni obstrucțiunea lor.

A vě¢ut de atunci contele Tisza, care e de o fire realistă, ce efect mare a avut asupra oposiției acea moțiune a sa. N'are se se mire deci nimeni, că el, vě¢ênd că n'o póte scóte la cale nici-decum pe cale normală cu proiectul seu de revisuire, a scormonit din nou moțiunea amenințătóre. Numai de una ne mirăm, că oposiția coalistă n'a prevě¢ut mai curênd eventualitatea acésta și a rĕmas surprinsă când a au¢it, în ce mod vré sĕ scape Tisza din strîmtóre.

Bětrânul Thaly i a imputat ministrului președinte recidiva, arătându-i mâhnirea ce l'a cuprins dimpreună cu ai sei când vě¢ură că fără motiv Tisza revine la moțiunea la care a renunțat. Acesta a rĕspuns, scurt și cuprin¢ětor, că el n'a luat asupră-și nici un obligământ că mai târ¢iu nu se va întórce la problema revisuirei regulamentului.

Acum tóte merg după planul dinainte ticluit de Tisza și de statul major al partidului seu. Deja în ședința de eri a dietei vice-președintele clubului liberal G. Daniel, în numele lui și al soților sei de la presidiu, a presentat moțiunea din Martie, revisuită și adoptată pentru trebuințele momentane. Ea a fost cetită în mijlocul celei mai mari iritațiuni pe băncile oposițiunei, care îndată a și cerut o ședință secretă. Aici șefii diferitelor fracțiuni oposiționale au variat în felul lor alternativa pusă de Apponyi, după care seu va îngriji presidiul camerei cu consciențiositate, ca discusiunea sĕ urmeze conform regulamentului existent al camerei, sĕu la din contră tot ce se va decide în cestiunea revisuirei provisorie și definitive se va considera de nelegitim și nelegal.

Cu alte cuvinte, oposițiunea va declara atunci majoritatea de nelegitimă și va susține că numai ea, minoritatea representă în adevĕr voința țĕrei.

Acestea sunt subtilități din teoria și praxa parlamentară, dér însemnătatea lor principiară nu mai puțin ca și cea practică este nenegabilă, mai ales în momente critice de încordare ca cele presente.

Tisza își dă silința sĕ presente înaintea țĕrei lucrurile așa, ca și când oposițiunea ar intenționa sĕ submineze viéța parlamentară. Oposițiunea din contră îl declară pe Tisza de om al forței brutale, care tinde sĕ rĕstórne basele constituțiunei. Amêndouĕ părțile cred în momentul de față, că opiniunea publică maghiară e pentru ele.

Nu se póte ¢ice, că ¢iua de eri a fost victoriósă pentru Tisza, căci oposiția l'a cam luat la scurt în ședința secretă și nu l'a crutat în ședința publică. Trecuse cu vederea Tisza, că după regulamentul actual, o modificare a acestuia se póte face numai la încheierea unei sesiuni, după-ce au fost desbătute tóte proiectele de lege depuse pe biroul camerei. In fine s'a recules ministrul președinte și a declarat, că retrage tóte proiectele de lege câte le-a presentat guvernul. Printr'asta a documentat firma sa hotărîre de a nu face nici un pas mai departe până nu va reuși — ori nu va reuși cu revisuirea dorită a regulamentului.

Incidentul acesta a făcut necesară și retragerea proiectului de reformă școlară a lui Barzeviczy de-odată cu celelalte.

Ori și cum am lua-o și ori și cât ar fi asigurat contele Tisza, că printr'asta guvernul împlinesce numai o formalitate până la începerea nouei sesiuni, când va presenta din nou aceleași proiecte, faptul amintit este și rĕmâne un *malum omen* (semn rĕu) pentru maghiarisatorii nerăbdători.

Urmarea practică va fi de-ocamdată numai, că comisiunea pentru instrucțiune va trebui acum de nevoie sĕ amâne desbaterea acelui proiect de lege până la deschiderea altei sesiuni, care póte sĕ vină mai curênd sĕu mai târ¢iu, ori póte sĕ nici nu mai urmeze de loc în ciclul dietal actual, ci numai în viitórea dietă.

Brașov, 3 (16) Noemvrie.

Guvernul italian și evenimentele de la Innsbruck. Diarul *„Piccolo"* din Triest primesce din Roma informațiune, că în *numele guvernului italian* s'a făcut guvernului central din Viena o *representațiune amicală* în afacerea evenimentelor din Innsbruck, cari au produs o impresie penibilă în întréga Italie. Oficiul de esterne din Viena este rugat totodată, ca sĕ se încerce tóte mijlócele pentru a-se pune capĕt acestor stări regretabile, mai ales, că la Innsbruck au suferit pagube materiale supușii Italieni.

— Mai adaugem, că studenții *cehi* din Praga au ținut un meeting în care și-au esprimat simpatiile față de studenții austriaci.

Un conflict diplomatic între Franța și Japonia. Din Paris se telegrafiéză, că *raporturile diplomatice între Franța și Japonia sunt forte încordate*. Vinerea trecută a avut ambasadorul japones Molono din Paris o convorbire fórte agitată cu ministrul afacerilor streine Delcassé. Se ¢ice, că Molono ar fi reproșat ministrului frances, că Franța n'ar fi observat neutralitatea cu ocasiunea trecerei flotei baltice. *De Vineri ar fi încetat ori-ce contact* între ministeriul de externe frances și ambasada *japoneză*.

Un consistoriu secret s'a ținut Luni în Roma. Pontificele a comunicat consistoriului numirile deja făcute, printre cari a Mgr. *Camilli*, ca episcop la Iași.

Papa a pronunțat apoi o alocuțiune *regretând rĕsboiul în extremul Orient* și ¢icênd, că rógă pe Dumne¢eu ca sĕ puie capĕt cât de curênd acestui rĕsboiu.

Relevând apoi *conflictul religios cu Franța*, Papa a vorbit de sentimentele creștinesci ale populațiunei francese și de imposibilitatea de a numi episcopi francesi. Papa regretă tot de-odată dificultățile prin care trece biserica din Franța și declară, că învinuirile ce se aduc Sf. Scaun, că ar fi violat concordatul sunt neîntemeiate. Din contră, guvernul frances este acela care a violat libertatea exercițiului cultului catolic. Pontificele nu speră, că situațiunea se va schimba. Evenimentele din ultimele ¢ile fac a se crede, că guvernul frances își va atinge scopurile extreme ce urmăresce, dér evenimentele, deși durerose, ne vor găsi, a adăugat Papa, pregătiți, căci avem încredere în ajutorul lui Dumne¢eu.

„Fantoma Dacoromâniei". In numĕrul de eri al ¢iarului „E-k" din Clușiu un anonim publică un articolaș misterios fără numire de persóne și loc, în care se ¢ice, că un Român a scris o carte, pe care însĕ a confiscat-o procurorul, înainte de a se fi rĕspândit în public. La cartea aceea autorul voia sĕ anexeze o hartă, pe care a comandat-o la un litograf. Harta era a României și a Transilvaniei împrejmuite cu granițe roșii, ca și cum ar fi una. Litograful a fost denunțat și harta confiscată, înainte de a se fi rĕspândit.— Ca rĕspuns la acel articol vine astă¢i un alt domn care iscălesce cu douĕ inițiale și destăinuesce în termeni forte aspri, că asemenea hărți, cum a fost cea a litografului, — în România sunt la ordinea ¢ilei, se întrebuințéză prin școli și atârnă în vitrinele tuturor librarilor. „Socotéla este așa de simplă și numai o națiune tolerantă cum e a nóstră nu o pricepe. La prima ciocnire, vor isbucni ostilitățile pe tótă linia și Transilvania ni-o vor lua, cum iai un bumb, care nu e bine cusut".

Domnul cu inițialele pilduiesce apoi despre rĕsboiu și pace și ¢ice, că în timp de rĕsboiu se pedepsesce cu spân¢urătórea, ceea-ce în timp de pace se pedepsesce numai cu douĕ sĕptĕmâni de arest.

Acuma ne-am afla așa-dér, după părerea domnului cu inițialele, în timp de rĕsboiu și ar trebui ridicate furci pe la capetele satelor și orașelor.

De vreme ce însĕ culpabilii nu se găsesc în Transilvania, ci în Bucuresci, de sigur va trebui o intervenție diplomatică. România va fi așa de amabilă și va extrada pe numiții librari etc. ca sĕ împodobéscă cu ei domnii de la "E-k" furcile.

Și când te gândesci, că érăși o fi la mijloc vr'o visiune a unui creer înfierbântat, care nu e capabil sĕ pricépă ce va sĕ ¢ică o hartă etnografică!

Din dieta ungară.

Ședința de la 15 Nov. n.

După declarațiunile ministrului președinte Tisza în conferența de Luni séra a clubului liberal, se aștepta sĕ urmeze în ședința de eri a dietei scene furtunóse. Ședința s'a ținut, dér după o depeșă din Budapesta, ea a trecut relativ liniștită. Pare a fi fost liniștea ce precedéză furtuna.

Inainte de ordinea ¢ilei a cerut cuvêntul *Thaly* Kalman. El a atacat violent pe ministrul președinte Tisza, pe motiv că prin propunerea lui privitóre la modificarea regulamentului, și-a călcat cuvêntul, deóre-ce promisese în Martie a. c., înainte de a-se încheia cunoscutul compromis cu oposiția, că-și retrage propunerea privitóre la schimbarea regulamentului, prin urmare renunță la intenția revisuirei.

Contele *Tisza* cerênd cuvêntul, ca sĕ rĕspundă lui Thaly, a declarat, că Thaly e în mare rĕtăcire, deórece el (Tisza) n'a *promis nici-odată că-și va retrage pentru totdéuna propunerea* referitóre la revisuirea regulamentului.

După-ce a mai vorbit Carol *Eötvös* contra guvernului, deputatul *Daniel Ernö* a presentat un *proiect de resoluțiune*. Proiectul conține propunerea, ce a presentat'o dietei contele Tisza la 5 Martie în cestiunea modificărei regulamentului camerei și pe care și-a retras'o la câteva ¢ile după compromisul cu oposiția mijlocit prin Thaly. Deosebirea între cele douĕ propuneri este, că pe când cea presentată eri de Daniel se referă la *indemnitate, pactul financiar cu Croația, contingentul normal de recruți și modificarea definitivă a regulamentului camerei*, propunerea din Martie se referea la mai multe proiecte de lege.

După presentarea moțiunei lui Daniel, oposiția a cerut *ședință secretă*. Președintul a acordat. In ședință partidele din oposiție au protestat în contra pretensiunei, ca dieta sĕ modifice regulamentul camerei înainte de ce n'au fost desbătute tóte proiectele, ce s'au presentat până acum.

Redeschi¢êndu-se ședința publică, contele *Tisza* luă cuvêntul și făcu importanta declarațiune, *că retrage tóte proiectele de lege presentate camerei și nedesbătute încă.*

(Scim că între aceste proiecte se află și acela privitor la *reforma instrucțiunei* în școlele primare.)

Ședința s'a închis abia la órele $3^1/_2$ d. a.

Declarațiunile contelui Tisza

în conferența clubului liberal.

Etă, în resumat, conținutul declarațiunilor ministrului președinte *Tisza* în conferența de Luni séra a clubului liberal:

In introducere spune, că au dispărut tóte speranțele de a-se face revisuirea regulamentului camerei cu concursul partidelor din oposiție. A rĕmas, deci, partidului majorității sĕ-și facă el singur datoria.

Intre reforma regulamentului și resolvirea cestiunilor militare, nu esistă nici o legătură. La desbaterea asupra nouĕlor legi militare nu se va pune nici o limită libertății cuvêntului. Vorba e numai *de a se face imposibilă obstrucțiunea technică, de a-se apăra ordinea și demnitatea camerei* și de a-se garanta *desbaterea budgetului* prin disposițiuni, cari sĕ facă cu neputință ivirea din nou a stărei *exlex.*

A¢i nu se mai póte trage la îndoială, că *oposiția respinge a limine ideia reformei regulamentului camerei*. Alegerea unei comisiuni în acest scop, nu mai are a¢i nici un sens, căci am da mereu de piedeci, cari ar zădărnici reforma. In astfel de împrejurări, *partidul trebue sĕ apeleze la mijlócele la cari își luase refugiu în Martie a. c.* și la cari renunțase atunci numai find-că aplicarea lor nu era necesară.

Cere, deci, ca partidul sĕ decidă, ca în scopul realisărei reformei regulamentului între marginile ce le indicase în Martie,

se se modifice regulamentul actual în mod provisor pentru *votarea budgetului pe 1905, indemnitate, pactul financiar cu Croația, votarea contingentului normal de recruți pe 1905 și revisuirea definitivă a regulamentului camerei.*

Propunerea acésta *este identică în partea ei dispositivă* cu propunerea din Martie. Partea introductivă s'ar schimba întrucât propunerea de astă primăvară s'a referit la afacerile urgente de atuncĭ, ér propunerea actuală s'ar referi la *afacerile de urgență ce ne stau înainte.*

Apoi încheie așa: „Așa se pare, că am ajuns într'un stadiu mai acut al luptei. Cred, că cel ce nu trăesce în ilusiunĭ, acela care cu ochii deschișĭ privesce evenimentele, nu va fi surprins de acéstă întorsătură și nu-l va scóte din țițînĭ. Noi am început lupta acésta în firma convingere, că ea e pretinsă de interesele cele maĭ marĭ și mai sfinte ale țĕrii, și eu sunt convins, că vom învinge. Victoria ne va câștiga-o consciența, că prin acésta facem cel mai mare serviciu națiunei maghiare și politicei naționale maghiare“.

Conflictul de la patriarchatul din Constantinopol.

Asupra conflictului dintre patriarch și marele logofĕt Aristarki-bey se telegrafiéză din Constantinopol următórele amĕnunte:

Aristarki-bey în presența Patriarchului a încercat sĕ apere pe mitropoliții din oposiție în fața marelui maestru de ceremoniĭ, Ibraim pașa. Patriarchul înfuriat a cerut lui Ibraim sĕ dea afară pe Aristarki. Ibraim încercà sĕ-l liniștéscă, dér după insistența Patriarchului învită pe Aristarki sĕ iasă.

Patriarchul a invinovățit pe Aristarki de a fi referat la Yldiz-Kiosc óre-carĭ declarațiĭ de-ale sale, falsificându-le, și n'ar fi vrut sĕ-i refere lui óre-carĭ circumstanțe importante de la palat.

Se crede, că Aristarki va fi destituit și i-ar succeda Cagiosis efendi séu Constantin Karateodory efendi. Amêndoi aceștia sunt consilierĭ de stat.

Conflictul dintre Patriarchul grec și membriĭ disidențĭ ai Sinodului devine din ce în ce mai acut.

Populațiunea grécă a presentat o petiție în favórea Patriarchului, pe când trei mitropolițĭ nou numițĭ membriĭ ai sinodului, au refusat sĕ se presinte la sinod convingêndu-se că sunt tot mai numĕroșĭ cei ce iau partea disidenților.

Pe de altă parte consiliul de miniștri întârḑie încă mereu de a se ocupa de afacere, fie din causa sĕrbătorilor Ramazanului, fie că, trăgănând afacerea, Pórta voesce sĕ slăbéscă autoritatea morală a patriarchului.

Rĕsboiul ruso-japones.

Despre evenimente nouĕ mai importante n'a sosit erĭ și aḑĭ nicĭ o scire. Nu se scie de asemenea nimic despre cele ce se vor fi petrecut în ultimele ḑile la Port-Arthur.

Amiralul *Alexiew*, care s'a reîntors la Petersburg, a avut o convorbire cu corespondentul ḑiarului „Petit Parisien“. El a declarat de minciună faima, că numai lui are a i-se imputa isbucnirea rĕsboiului. Acest rĕsboiŭ a fost de mult pregătit de Japonia. A mai ḑis Alexiew, că Europa are causă de a-se teme de China. Décă vor învinge Japonesii și vor face numai în parte reforme în China, atuncĭ Europa n'are ce sĕ mai caute în Extremul Orient.

Alexiew a mai dat espresie speranței, că Port-Arthurul va resista până la sosirea flotei Baltice.

După o depeșă din Roma, vasele rusescĭ de la Port-Arthur au fost grav avariate de ghiulele japonese. Vasul „Sebastopol“ ar fi ars timp de două ḑile. Forturile nu mai apĕră acum docurile portului. Orașul e ca și nimicit. După o scire din Cifu, două canoniere japonese s'au scufundat.

Din *Mukden* se telegrafiază, că din parte oficială s'a publicat lista pierderilor ce le-au avut Rușii de la 8 Sept. până la 24 Oct. Au fost rănițĭ și ucișĭ 828 ofițerĭ, și 28,000 soldațĭ. Imbolnăvițĭ 128 ofițerĭ și 2800 soldațĭ.

„Daily Telegraph“ primesce din Irkutsk scirea, că între Mukden și lacul Baikal s'ar afla 86,000 răniți, aparținênd cea mai mare parte trupelor din Siberia.

Un ofițer din asistența amiralului Alexiew istorisesce, că la începutul lunei Octomvrie, 5 Japonesĭ deghisați în Chinesĭ s'au dus c'o joncă în Port-Arthur, ca sĕ asasineze pe generalii *Stossel, Kondratenko* și *Fock.* Pentru-ca sĕ facă pe Rușĭ sĕ crédă, că sunt Chinesĭ, un torpilor japones s'a prefăcut că urmăresce jonca până la intrarea portului. Generalul *Stössel* însĕ a băgat de sémă, că are a face cu nisce asasini, și pe toțĭ 5 Japonesii i-a esecutat.

SCIRILE DILEI.

— 3 (16) Noemvrie.

Aniversarea cununiei părechei regale române. Erĭ în 2 Nov. v, s'au împlinit 35 anĭ de când Regele Carol s'a căsĕtorit cu Regina Elisaveta. Din acest incident d-l D. Sturdza, a presentat în numele guvernului felicitări Majestăților Lor.

Biuroul de presă ungar. Am amintit de pensionarea lui *Berczik*, fost șef al biuroului de pressă ungar și că acest biurou a fost împărțit acum în 2 secții, dintre carĭ cea politică a fost încredințată d-lui *Klein* Ödön, consilier de secție. „Egyenlöség“ ne informéză acum, că bărbatul chemat a conduce o secție atât de importantă, d-l Klein, este Evreu, care a studiat odinióră teologia israelită, avênd vaste cunoscințe în „literatura hebraică“. De aceste cunoscințe de sigur nu va avé trebuință ca șef al biuroului de presă.

Faptul, că pentru biuroul de pressă guvernul ungar n'a găsit un alt subiect afară de Klein, este caracteristic.

De la curtea cu jurați. Radu *Reșnoveanu* calfă de lăcătuș, care în Septemvrie a descărcat un glonț de revolver asupra iubitei sale Ana *Puiu* din Brașovul vechiu, a fost condamnat erĭ de curtea cu jurațĭ la 4 lunĭ închisóre și 47 corône 68 banĭ daune interese. Din pedépsă se vor scădé cele 2 lunĭ cât a stat în prevențiе. Ca circumstanțe atenuante s'au luat în considerare: tinerețele, vieța nepătată, starea de bețiе și faptul că a făcut mărturisirĭ complete.

„Un nou judecător la Tabla regéscă“. „M. Sa a numit pe Dr. Iosif *Grün*, judecător la tribunalul din Zombor și nepot al archirabinului Dr. Armin Flesch din Mohács, judecător la tabla regéscă din Seghedin. Noul judecător de tablă este un bărbat entusiasmat pentru sentimentele jidovescĭ și își respecteză religia. Inainte cu mai mulțĭ anĭ a fost judecător de instrucție tot în Seghedin, de unde l'au permutat la Mohacs ca judecător de cerc. Aicĭ i-s'a întêmplat, că proprietarul casei, pe care voia s'o închirieze i a ḑis: „Mai bucuros o dau ieftin unui domn ca d-vóstră, de cât s'o închiriez scump unui jidov“. D-l Grün a rĕspuns: „Ține-țĭ casa domnule, căcĭ și eu sunt jidov“. In Zombor a luat parte activă la vieța confesională, ceea ce de sigur va face și în Seghedin“. — („Egyenlöség“.)

Scirĭ din streinătate. In tóte statele din America s'au deslănțuit *furtunĭ cu ploie și zăpadă,* întrerupênd comunicația telegrafică cu sudul și cu vestul. Pe cósta Masașusetului două șonere s'au cufundat. Sunt 4 morțĭ.

— Din Petersburg se telegrafiéză, că *sloiurĭ* au început sĕ curgă pe Neva.

— Lunĭ diminéța au început în Berlin negocierile între delegații sêrbĭ și germanĭ pentru încheierea unui *tractat de comerciu* între cele două state.

— Lunĭ a fost deschisă *Skupština.* D. Stanojevicĭ a fost reales president. Deschiderea solemnă a sesiunei se va face în ḑiua de 16 Noemvrie st. n. printr'un discurs al tronului.

— Ambasadorul Statelor-Unite din Viena Bellamy Storer a remis contelui Goluchovski nota secretarului de stat al afacerilor streine american Hay, relativă la propunerea pentru întrunirea unei noue *conferințe la Haga.*

„Emke“. Comitetul central al „kulturegyletului“ ardelean și-a ținut la Clușiu în 12 Noemvrie ședința lunară, sub președința contelui *Teleki* Domokos. Averea totală a kulturegyletului la sfîrșitul lunei Oct. a fost *2,934.731 cor. 88 b.*

Scirĭ mĕrunte din România. Duminеca și-a serbat *teatrul național din Craiova* aniversarea a 50-a de la fondarea sa. Din acest incident s'a jucat piesa „Pe malul gârlei“.

— *Esposițiunea agrară* s'a prelungit până la 17 Nov. v. a. c.

— Erĭ s'a deschis sesiunea estra ordinară a curții cu jurațĭ, care se va ocupa cu sensaționalul proces al medicului Dr. *Iakobsohn*, acusat, că și-ar fi otrăvit nevasta.

— De erĭ începênd a intrat în vigóre dispositiunea prefecturei poliției din Bucurescĭ, care impune *birjarilor capitalei,* ca sĕ dispună și de cupeurĭ (trăsurĭ închise). Pe piețele principale staționéză deja astfel de cupeurĭ. Plata pentru o cursă e stabilită cu 1 leu 50, pentru o oră întrégă 3 lei.

Budapesta, 10 Nov. 1904.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Stimate d-le Redactor! Greco-catolicii cărora li-a destinat magistratul (primăria) capitalei ungare o biserică catolică părăsită din suburbiul Erzsébetváros, și pe al căror paroch ca patron voesce sĕ-l salariseze din bugetul sĕu, *nu sunt Românĭ*, ci sunt acei *Rutenĭ maghiarisațĭ,* carĭ cu consilierul ministerial Eugen Szabo în frunte, de anĭ de ḑile stăruesc pentru introducerea limbei maghiare ca limbă liturgică pentru greco-catolicii maghiarĭ, pentru care scop, cu ajutorul și al unor patriotĭ jidanĭ, au făcut peregrinaj și pe la Roma, care până acuma însĕ a denegat recunóscerea limbei maghiare de limbă canonică. Primăria din Budapesta le donéză acea biserică și primesce patronatul aceleia, *sub espresa condițiune, ca acea biserică se introducă limba liturgică maghiară.* Foia ungurescă din Clușiu, la care se provócă „Gazeta“, nu are decĭ nici o causă de a se teme de valahisarea Budapestei prin Românii greco-catolicĭ.

Comunitate bisericéscă au în Budapesta *Românii greco-orientali,* carĭ formaseră óre când-va o comunitate bisericéscă împreună cu Grecii. După-ce însĕ Grecii au scos limba românéscă din biserica comună, Românii cu mijlóce proprii și-au înființat o capelă cu cultul divin în limba românéscă. Au parochul lor, pe care-l salariséză prin contribuirile credincioșilor. Acestei parochii nouĕ, orașul Budapesta nu-i dă nicĭ un ajutor. *Românii greco-catolici,* carĭ se află în Budapesta și al căror numĕr i-l fac mai vêrtos amploiații de la deosebitele dicasterii și oficii, nu au nicĭ biserică nicĭ parochie. Ei n'au rĕmas însĕ cu totul fără de mângăiere sufletéscă. Cercetéză ei cu drag și capela română a gr. orientalilor, unde vĕd același cult divin, aud aceleașĭ cântărĭ și pot lăuda pe Dumnedeu cu frații lor în aceeașĭ limbă dulce. Dér în timpul mai nou, li s'a deschis posibilitatea de a asculta sânta liturgie și de la un preot de confesiunea lor.

Eĭă cum:

Incă pe la anul 1875—1876, fostul vice-președinte al Curții supreme de comptur din Budapesta Iosif Hossu, fost óre când-va profesor în Blașiŭ, cu ocasiunea unei visite la Metropolitul Ioan Vancea în Blașiŭ, a accentuat lipsa unei bisericĭ greco-catolice române în Budapesta și

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Psichologia fisiologică *)

De *Charles Torquet.*

Deși relativ nóuă, psichologia fisiologică este o sciință din cele mai interesante, din cele mai promițĕtóre și din cele mai necunoscute publicului celui mare.

Contrar psichologiei, ce învĕțam noi în liceu și care pretindea a studia sufletul în el însușĭ, a-l cunósce prin mijlocirea rationamentului — omenesc și prin urmare falibil — psichologia cea nóuă procede prin esperiențe materiale, scientifice și scrupulos verificate. Ea se mulțumesce deocamdată a classa resultatele acestor experiențe pentru a le alege, grupa și compara, în firma speranță de a puté conclude din ele mai târdiu legile fundamentale ale spiritului, considerat în raporturile sale strînse cu funcțiunile corpului nostru.

Discursurilor bine înșiruite s'a substituit observațiunea positivĕ; hipoteselor desfășurate cu elocință, speculațiunilor hasardate — brutalitatea faptelor, dér totodată și certitudinea lor. Décă acésta este mai puțin elegant, nu se póte tăgădui că este mai riguros și mai sigur.

In lumea întrégă, atât în Franța, cât și în Germania, în Anglia și Italia, ca și în statele unite, o mică armată de savanțĭ perseveranțĭ urmăresce fără precipitare, cu consecință și metodă, o serie de experiențe minuțióse, carĭ nu țintesc la un lucru mai mic, decât a descoperi resorturile secrete ale conscienței nóstre, a cugetării nóstre, a voinței și memoriei, a iubirei și urei nóstre.

Ah! Psicho-fisiologii ăștia sunt nisce ómenĭ teribil de indiscrețĭ și borfăitorĭ, cărora le place sĕ umble cu făclii prin catacombele cele mai secrete ale propriului nostru *eu.* Sensibilitatea și sentimentele nóstre sunt mĕsurate, cântărite în timp și în spațiu, și materialisate în grafice visibile pe cilindrele inregistrătóre. Ceasornicăria, electricitatea, fotografia, încercările acustice și optice, tactile și musculare, hipnotismul și chiar cestiunile insidióse, carĭ ne încâlcesc pe neobservate, totul este pus în mișcare pentru a ne revela nouĕ înșine.

Astfel aflăm cum sensațiunile ne sugeréză idei și cum cugetarea nóstră se desvóltă, aflăm rolul imaginilor mentale în raționament și în memorie și care este forța atențiunei și valórea individuală a amintirei nóstre. Vedem până la ce punct diferă tipurile intelectuale și că acestea sunt atâtea, câți și indiviḑĭ.

Unul atribue invicibil fie-cărui sunet audit o colóre, o nuanță particulară: acésta este *audițiunea colorată*; altul vede în dosul cutărei cifre, o anumită persónă imaginară, totdéuna aceeașĭ: acestea sunt *schemele visuale*; gustul, mirosul se halucinéză și subiectul cutare găsesce o savóre o odóre cutărei arie de musică, cutărei imagine...

In Paris s'au înființat nu mai puțin de șése laboratóre de psicho-fisică, în carĭ se face mai multă trébă decât sgomot. Cel mai vechiŭ este cel de la Sorbonne, înființat la 1887 și al cărui director actual Alfred *Binet*, ajutat de V. Henri, Courtier și Jean Philippe, se ocupă cu deosebire de spiritele sănĕtóse, normale, avênd în vedere diferențele lor individuale. Aicĭ s'au făcut studii remarcabile asupra mentalității calculatorilor prodigioșĭ Inaudi și Diamandi, asupra mentalității prestidigitatorilor și a jucătorilor de șac, asupra hipnotismului. Actualmente Binet urmăresce o anchetă extrem de interesantă asupra grafologiei și procedeurile grafologilor.

La Salpetrière [1]), Paul *Janet* practică psichologia experimentală asupra histericilor și nevrastenicilor. El tratéză aceste suflete bolnave prin hipnotism și le tămăduesce de anxietățile și obsesiunile, ale căror punct de plecare și causă ele însĕșĭ le-au uitat.

Doctorul *Bérillon*, fondatorul Institutului psichologic, unde a stabilit un museu forte curios, aplică aceleași procedeurĭ

*) La teatrul „Renaissance“ din Paris s'a dat ḑilele acestea premiera piesei *„l'Escalade“*, comedie în 4 acte de M. Donnay. Comedia a avut un succes desĕvîrșit. Primul act al piesei se petrece într'un laborator de *psichologie fisiologică.* Din incidentul acesta d-l Torquet scrie în „Figaro“ un articol cu titlul de mai sus, pe care îl reproducem în traducere.

[1]) Ospiciu în Paris, special pentru bólele de nervĭ la femei. — Trad.

atuncĭ se învoise cu numitul Metropolit şi în privinţa parochului, pe care-l va dispune la Budapesta, în casul înfiinţărei unei parochii acolo. Era vorba de Nicolau Solomon, acum protopop în M.-Ludoşiŭ, atuncĭ profesor în Blaşiŭ. Iosif Hossu credea, că o va scóte la cale, ca magistratul din Budapesta sĕ dea pentru proiectata parochie o biserică părăsită catolică şi sĕ ia asupra sa patronatul nouei parochii. Planul acesta însĕ nu s'a putut realisa. Se vede, că Iosif Hossu întru realisarea planului sĕu a dat de greutăţĭ, la carĭ nu s'a aşteptat.

Cestiunea cultului divin pentru Românii gr. catolicĭ de aicĭ, s'a sulevat însĕ acum sub altă formă, şi a fost resolvată de nepotul de frate al vice-preşedintelui Iosif Hossu, episcopul Lugoşului.

D-l Dr. Siegescu, profesor de limbile classice la un gimnasiu de stat din Budapesta, cleric al diecesei Lugoşului, într'o convorbire c'un fruntaş român greco-catolic de aicĭ, a sulevat lipsa unui preot greco-catolic român, care sĕ propună pentru cei 15 ascultătorĭ de teologie românĭ, carĭ sunt trimeşĭ din patru diecese în Seminariul catolic de aicĭ, ritul şi disciplina bisericéscă orientală şi sĕ-i instrueze în cele ale cultului divin şi în praxă; apoi s'a oferit, că dênsul décă episcopul sĕu, al Lugoşului, îl va chiritoni de preot, tóte acestea le va face gratuit. Fruntaşul nostru s'a oferit, că se va întrepune în astă privinţă la episcopul Lugoşului. Resultatul este: că episcopul Dr. Vasiliu Hossu a venit la Budapesta, a esoperat la primatele ca pe Dr. Siegescu sĕ-l numéscă docent pentru ritul oriental la facultatea teologică de aicĭ, i-a pus la disposiţie o capelă din Seminariu unde sĕ ţină pentru Seminariştii gr.-catolicĭ românĭ serviciu divin după ritul rĕsăritén, şi a permis totodată ca şi credincioşii din afară se pótă merge la cultul divin în capela Seminariului. Episcopul Hossu a hirotonit apoi pe d-l Siegescu de preot şi la Sânta înviere din ĕst an, acesta a celebrat prima liturghie în limba română în capela seminariului, pe care episcopul Lugoşului a provĕdut-o şi cu vestmintele şi alte lucrurĭ liturgice necesarii. Dr. Siegescu ţine în tótă Dumineca liturgia, éră seminariştii românĭ gr. catolicĭ îi asistéză, ca lectorĭ şi ca cântăreţĭ, pe când fruntaşii românĭ gr. cat. de aicĭ fac pe ascultătorii pioşĭ.

Cred, domnule redactor, că fac un bun serviciu când îţĭ dau aceste lămurirĭ, la întrebarea ce o ai făcut în „Gazetă".

Un amic al adevĕrului.

Concertul societăţii române „Carmen".

Bucurescĭ, Nov. 1904.

Duminecă séra, a avut loc în sala Ateneului concertul societăţii corale române „Carmen", pusă sub direcţiunea d-lui D. G. *Kiriac.* Deşi vremea era puţin favorabilă din causă de plóie, sala Ateneului a fost aprópe plină. Ideia d-lui Kiriac de a da pe lângă bucăţĭ clasice strĕine şi composiţii române a prins în publicul bucureştean. In curênd aceste concerte vor deveni adevĕrate sĕrbătorĭ naţionale. Afară de publicul cel mare au luat parte şi ómenĭ însemnaţĭ ai ţĕrii, pe carĭ i-am vĕdut aplaudând din tótă inima.

Programul a fost bogat şi cât se póte de variat. Şi-au dat concursul la acest concert şi d-l profesor R. Malcher şi mai mulţĭ artiştĭ din orchestra teatrului naţional.

„Cântecul culesului viilor" de A. Castaldi acompaniat de 2 flaute, clarinet, fagot şi violoncel, a stârnit un entusiasm de aplause şi a trebuit sĕ fie bisat. E un cântec italian poporal de o nespusă duioşie.

D-şóra Elena Drăgulinescu a cântat solo valsul din Romeo şi Julieta de Ch. Gounod şi aria zefiritei din „Idomeneo" de Mozart. O voce limpede şi fórte simpatică.

Au urmat apoi 4 cântece românescĭ „Arcaşul lui Ştefan" şi „Bobocele şi Inele" de Vidu, cunoscute publicului ardelean şi „Cântă cucu" şi „Hi, hai murgule..." de Kiriac.

E atâta armonie între textul poporal şi composiţia d-lui Kiriac şi atâta nostalgie se degajéză din aceste două cântece din urmă! Mi se pare că poesiile nóstre poporale în care e vorba de „ducă" sunt cele mai duióse. D-l Kiriac a fost adênc pătruns de acest lucru şi le-a dat composiţiilor o duioşie care te pierde.

„Cântă cucul, se roteşte
Ghiţă calu'şĭ potcoveşte,
Puica din prag mi-l priveşte
Şi din lacrimĭ nu'l zăreşte.

Ascultai şi ţi-se pĕrea că plecĭ tu însuţĭ îndurând amarul unei despărţirĭ de frumósa inimei tale.

O parte frumósă din concert a esecutat'o d-l R. Malcher, profesor la Conservatorul de aicĭ. In „Adagio" de Ries şi în fantasia din Faust de Gounod, d-l Malcher a stăpânit publicul cu desăvîrşire. Arcuşul sĕu e de o eleganţă şi de o facilitate uimitóre. Dênsul face parte din acei esecutanţĭ, carĭ îşĭ apropie cu totul bucata ce vrea sĕ ne-o redea şi când ne-o redă porneşte ca direct de la el; o simte cu tótă puterea sufletului sĕu.

A fost rechemat de multe orĭ şi a trebuit sĕ esecute şi afară de program. A fermecat publicul cu „Nocturna" lui Chopin, bucată de o frumseţe ideală, favorită de altfel tuturor violiniştilor marĭ.

Au urmat apoi érăşĭ patru corurĭ poporale mixte, carĭ au culminat în „Rĕsunetul Ardealului" de I. Vidu.

Acest început de musică poporală impresionéză pe toţĭ, carĭ simt românesce şi d-lui Kiriac îi dorim putere şi stăruinţă pe calea apucată. *— Z. —*

Drama sângerósă de la Cluşiŭ.

Foile din Cluşiŭ comentéză pe larg drama sângerósă, al cărei erou a fost nenorocitul tînĕr român, Ladislau Toma.

„E-k" scrie:

„Décă ar fi murit pe câmpul de rĕsboiŭ, mórtea lui Toma nu putea fi mai frumósă şi mai emoţionantă. El şi-a vĕrsat sângele pentru ideia cea mai dréptă — pentru onóre".

Numitul diar tot-odată publică un apel semnat „Mai mulţĭ" şi care are următorul conţinut:

„*Apel* către publicul cinstit din Cluşiŭ. — Un om cinstit s'a împuşcat din causa bestialităţii ucigaşului surorii sale.

„Tînĕrul era unica speranţă a unei familii sĕrace, dér cinstite. Familia n'o fi avênd nicĭ cu ce-l înmormênta, dér chiar de ar avé, societatea trebue sĕ-l declare de mortul sĕu.

„Sĕ-l considerăm decĭ ca atare şi pe cel cinstit sĕ-l înmormêntăm noi cei cinstiţĭ.

„Fie-care sĕ-şĭ desprindă flórea sa şi sĕ o depună pe catafalcul, unde odihnesce adevĕratul om cinstit".

Socialiştii din Cluşiŭ au lansat o fóie volantă litografiată, în care veştejesc în terminĭ aspri bestialitatea pantofarului şi cer pedepsirea esemplară a aceluia.

Afacerea se află dealtmintrea în mânile parchetului, care însĕ până în momentul de faţă n'a găsit motiv de arestare.

Pantofarul inculpat s'a presentat la redacţia diarului „E-k" spunênd, că se miră, de ce tînĕrul Toma nu s'a presentat la dênsul sĕ-i céră socotélă, de şi l'a aşteptat, şi se miră de ce Toma a căutat sĕ înlăture dintre cei vii pe sora sa, singura martoră a atentatului? Pantofarul susţine că e nevinovat şi dice că póte dovedi cu martorĭ, că în timpul când s'a sĕvîrşit bestialitatea, el era absent.

Fetiţa Elena Toma, care se află la clinică, a fost operată, estragându-i-se glonţul. Ea e în afară de orĭ-ce pericol şi plânge necontenit mórtea fratelui sĕu.

Scrisóre din Bulgaria.

Concertul Corfescu.

Sofia, 16 Oct. v. 1904.

In séra de 15 Octomvrie v. a fost concertul d-lui *Corfescu* la „Slavianska Besseda". Programa era mare şi dificilă.

Publicul din Sofia are dreptul de a fi fórte sceptic şi de a se îndoi de adevĕrul reclamelor ce se fac, pentru-că a avut de atâtea orĭ desilusiunĭ.

Programa era internaţională formată din compositorĭ francesĭ, germanĭ, italienĭ, ruşĭ, românĭ şi cântată în limba originală. Cosmopolitismul în musică aparţine într'adevĕr unui artist de mare talent.

Concertul a început prin aria din opera „*Benvenuto*" de *Eugène Diaz* cântată în franţuzesce; artistul de la început a sciut sĕ se arete printr'o voce puternică şi un timbru fórte dulce. A doua bucată era *Di provenza il mar il Suol* din opera *Traviata.* Artistul, în cântarea acestei ariĭ a pus atâta dulcéţă şi atâta emoţiune sufletéscă în cât întregul public a rĕmas într'o suspensiune indescriptibilă.

Vision Fugitive marea arie din opera „*Herodiade*" de *Massenet* a fost cântată cu o fineţe şi o espresiune admirabilă.

Ca Român d-l Corfescu a cântat „*Mândruliţă de la munte*" musica de profesorul sĕu Ştefanescu.

Wagner a fost cântat în aria (Abendstern) din opera Tannhäuser cu maiestatea şi forţa caracteristică acestui mare maestru german şi cu acésta s'a terminat prima parte a concertului d-lui Corfescu, după ce la cererea publicului repetase câteva ariĭ.

In partea a doua artistul a făcut o surprisă delicіósă publicului, când a început sĕ cânte în rusesce aria din opera *Evghenia Oneghisn* de Ciaicovski. Artistul a cântat acéstă arie cu pasiune şi desnădejde sufletéscă.

Doina românéscă „*Mugur-mugurel*", de Dima, a fost cântată cu multă originalitate.

In aria din opera „Un ballo în maschera" artistul era complect in personagiul, pe care-l representa, dând espresiunea cea mai fidelă acestui personagiu în interpretaţiunea sa.

Prologul din opera *Pagliacci* de *Leoncavallo* pe care artistul l'a interpretat într'un mod deosebit de rar a fost o adevĕrată esplosiune de urale din partea publicului.

După tóte aceste bucăţĭ dramatice şi lirice d-l Corfescu a cântat aria lui *Figaro* din opera *Barbiere di Seviglia.*

Aci artistul era de o vivacitate şi de o vervă de nedescris, cu tóte că cântase 2 ore în continu. Aplause nesfîrşite au încoronat pe artist, şi deşi concertul se terminase, publicul nu voia sĕ plece, astfel, că artistul a mai cântat frumósa romanţă *Ninon.*

D-l Corfescu după cererea generală va da un al doilea concert, apoi se va *duce la Belgrad.* *Stanciov.*

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 15 Noemvrie. In şedinta de adĭ a dietei ministrul preşedinte *Tisza a retras tóte proiectele de lege presentate camerei* şi carĭ n'au fost desbătute încă. El a adaus însĕ imediat, că în proxima sesiune *le va presenta din nou neschimbate.* Intre aceste proiecte se află şi proiectul ministrului Berzeviczy *in cestiunea reformei instrucţiunei primare.* Retragerea s'a făcut din causă, că conform regulamentului camerei, nu se pot desbate proiecte în timpul când se tractéză de revisuirea regulamentului.

Londra, 15 Noemvrie. Agenţia „Reuter" anuntă din Fusan, cartierul general al armatei asediatóre, că la 30 Octomvrie Japonesii au atacat prin asalt general forturile esterne, ajungênd până la şanţurile forturilor principale. Acestea fiind însĕ mai adêncĭ şi mai tarĭ de cum presupuneau Japonesii, n'au mai putut sĕ înainteze. Japonesii au cucerit, ce e drept, fortul Kihvanşan, Ruşii însĕ primind întăririĭ au isgonit pe inimic.

Paris, 16 Noemvrie. Generalul *André*, ministrul de rĕsboiu pălmuit de Syveton în plina şedinţă a camerei, cu tot spriginul, ce-l avea din partea majorităţii, *a demisionat.* Urmaşul lui este *Berteaux*, un civilist aparţinător blocului radical-socialist.

Diverse.

Umoristic. Lenuţa e surprinsă de mă-sa cu mânile şi obrajii plinĭ de dulcéţă.

— Aşĭ vrea sĕ sciu, esclamă mă-sa supărată, ce ai dice décă tu m'ai vedé pe mine în aşa hal?

— Aşĭ dice, rĕspunde fetiţa: ce fericită e mămiţa!

= Un servitor care fusese cât-va timp în serviciul unui aristocrat, întrà după scăpătarea acestuia în serviciul unui parvenit îmbogăţit. Intr'o di fostul lui stăpân întêlnindu-l, îl întrébă, ce face noul sĕu stăpân.

— Ce sĕ facă? Acum îl învĕţ pe mitocanul, cum trebue sĕ mănânce stridiile...

= De câţĭ anĭ eştĭ, frumósă d-şóră?

— Vêrsta mea e schimbătóre... Când mĕ aflu cu tata, sunt de 12 anĭ, dér când stau alăturĭ de mama, sunt numai de 8 anĭ.

= Un ovreu din cei habotnicĭ, însurat a doua-óră, se întêlnesce c'un Român, care-i observă:

— Ei, da ce nevastă leneşă ai! Uite că ţĭ-a lăsat antereul murdar de noroiŭ pe dedesupt.

— Nu, mĕ rog, rĕspunde ovreul; noroiul e de la balabusta dintâiŭ şi este pe de desupt, pentru-că când m'am însurat acum, l'am întors pe dos, ca sĕ am haină nouă.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

pedagogiei, îndreptând moralul copiilor viţioşĭ prin cura cu ticurĭ, şi cu trândăvia.

Doctorul *Dumas* posedă un laborator la asilul Sainte-Anna, unde face cursurĭ urmate mai ales de studenţii *în litere.* — Cum s'au schimbat timpurile!... Cercetările lui se referă la fisica bucuriei şi durerii şi la alienaţii circularĭ, acei nebunĭ intermitenţĭ la carĭ se succed la intervalurĭ regulate, periódele de atonie [2]) de tristeţă, de prostraţiune profundă, de exaltaţiune şi de delir. Comparaţiune preţiósă a efectelor în diferitele stărĭ emoţionale, şi care nu este posibilă decât la subiecte speciale.

La Villejuif [3]) doctorul *Toulouse*, cercetător neobosit şi creer de o activitate prodigiósă, a desĕvîrşit lucrările sale asupra instrumentelor, prin carĭ se pot studia sensaţiunile, ajutat de elevii sĕĭ Pierron şi *Vaschide.* [4])

La Bicêtre [5]), în liniştea unui cabinet inviolabil, doctorul Féré, un fel de Goliat formidabil şi bărbos, sĕ îndeletnicesce cu o perseveranţă ne mai pomenită de esperienţe asupre oboselei musculare. De anĭ de dile l'ai puté vedé ridicând césurĭ întregĭ aceaşĭ greutate, cu acelaşĭ deget! Acest paladin al sciinţei s'a supus adesea diferitelor otrăvirĭ pentru a determina efectul, ce-l pot avé asupra forţelor nóstre tóte excitantele cunoscute.

Psyche n'are decât se se ţină bine. căcĭ étă savanţii noştri, — cum a făcut şi dênsa cu Eros — la rêndul lor îşĭ plécă asupra somnului ei atât frunţile atentive, cât şi lampele indiscrete. Sĕ bage numai bine de sémă, ca nu cumva o picătură de uleiŭ aprins cădênd din făclia lor — sĕ facă, ca ea (Psyche) sĕ le scape pentru tot-déuna.

Oniţă.

[2]) Slăbiciune, lipsă de forţă. — Trad.

[3]) Orăşel în arond. Sceaux (Seine) cu 4000 l. — Trad.

[4]) D-l N. Vaschide este Român şi prim-redactor al „Revistei Idealiste" ce apare sub direcţia d-lui Mih. G. Holban. — Trad.

[5]) La Bicêtre din comuna Gentilly (Seine) se află un renumit ospiciu pentru bĕtrânĭ şi pentru alienaţĭ. Cuvêntul *Bicêtre*, ca şi *Charenton* a devenit în limba vulgară francesă sinonim cu nebunia, extravaganţa. Espresiunile: „*C'est un échappé de Bicêtre.*" „*On devrait l'envoyer à Bicêtre*" sunt ca şi cele românescĭ: „*A scăpat de la Mărcuţa*" sĕu: „*E bun de dus la Mărcuţa*". — Trad

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 Noemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.80
Renta de coróne ung. 4%	98 10
Impr. căil. fer. ung. în aur 3½%	89.05
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	97.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.50
Impr. ung. cu premii	210.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162.—
Renta de hârtie austr.	99.95
Renta de argint austr.	99.90
Renta de aur austr.	119.95
Renta de coróne austr. 4%	100.10
Bonurĭ rurale ungare 3½%	91.25
Losurĭ din 1860.	154 90
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	16.35
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	798.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	672.75
Napoleondorĭ	19.07
Mărcĭ imperiale germane	117.65
ondon vista	239.47½
Paris vista	95.27½
Note italiene	95.25

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face orĭ şi când pe timp mai indelungat séu lunare.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.